

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-НАУКОВО ПРОГРАМА

«Фізична культура і спорт»

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	017 «Фізична культура і спорт»
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Кваліфікація	Доктор філософії з фізичної культури і спорту

Затверджено зі змінами рішенням вченої ради

Протокол від _____ р. № _____

Голова вченої ради _____ Васильєв А.В.

Суми 2021 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньої програми

Освітня програма обговорена та схвалена на засіданні Ради з якості медичного інституту.

Протокол № 1 від 27.08. 2021 р.

Голова Ради з якості медичного інституту
_____ Прімова Л. О.

Освітня програма обговорена та схвалена на засіданні Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету.

Протокол № _____ від _____ р.

Голова Ради з якості Сумського державного
університету

_____ Васильєв А.В.

ПЕРЕДМОВА

Стандарт вищої освіти відсутній. Відповідає тимчасовому стандарту Сумського державного університету до введення в дію офіційно затвердженого стандарту вищої освіти.

Розроблено робочою проектною групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові		Науковий ступінь, шифр та назва наукової спеціальності	Вчене звання (за кафедрою)	Посада та назва підрозділу (за основним місцем роботи)
Керівник робочої проектної групи:	Пилипей Леонід Петрович	Доктор наук з фізичного виховання та спорту, 24.00.02 – «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення».	Професор	Професор кафедри фізичного виховання і спорту
Члени робочої проектної групи:	Сергієнко Володимир Миколайович	Доктор наук з фізичного виховання та спорту, 24.00.02 – «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення».	Доцент	Доцент кафедри фізичного виховання і спорту
	Бурла Артем Олександрович	Кандидат наук з фізичного виховання та спорту, 24.00.01 – «Олімпійський і професійний спорт»	Доцент	Ст. викладач кафедри фізичного виховання і спорту
	Колдовський Олександр Володимирович			Здобувач
	Гордієнко Вадим Анатолійович			Директор ОКЗ СОР СО ДЮСШ «Футбольний цент «Барса»

Зовнішні рецензенти:

Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, шифр та назва наукової спеціальності	Вчене звання (за кафедрою)	Посада та назва організації (за основним місцем роботи)
Тимошенко Олексій Валерійович	Доктор педагогічних наук, 13.00.02 – теорія та методика навчання (фізична культура, основи здоров'я).	Професор кафедри теорії і методики фізичного виховання.	Декан факультету фізичного виховання спорту і здоров'я Національного педагогічного університету імені Н.П. Драгоманова.
Костюкевич Віктор Митрофанович	Доктор наук з фізичного виховання та спорту, 24.00.01 – олімпійський і професійний спорт	Професор кафедри теорії і методики спорту.	Професор кафедри теорії і методики спорту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, Заслужений тренер України
Корж Віталій Андрійович	–	–	Директор Східного Державного центру олімпійської підготовки з легкої атлетики, майстер спорту України міжнародного класу

Освітня програма обговорена та схвалена на засіданні Експертної ради роботодавців зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»

Протокол № 3 від 28 червня 2021 р.

Голова Експертної ради роботодавців зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»

Белан Ю. Г.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Термін перегляду освітньої програми 1 раз на рік.

Ця освітня програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Сумського державного університету.

1. Профіль освітньої програми

1.1. Загальна інформація

Повна офіційна назва вищого навчального закладу	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Медичний інститут. Кафедра фізичного виховання і спорту
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	Доктор філософії за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт»
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Одиничний, 60 кредитів ЄКТС. Термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	Не акредитована
Цикл/рівень вищої освіти	НРК України – 8 рівень, QF-LLL – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл
Передумови	Наявність ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)
Мова (и) викладання	Українська мова.
Термін дії освітньої програми	До 01.07.2022 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://sumdu.edu.ua/ukr/academic/curricula.html

1.2. Мета освітньої програми

Програма розроблена відповідно до місії університету, спрямована на здобуття особою компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження у галузі фізичної культури і спорту, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення для науковців.

1.3. Характеристика освітньої програми

Предметна область освітньої програми	Наукові дослідження у галузі фізичного виховання і спорту за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт»
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова програма
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Програма сформована як оптимальне поєднання академічних та професійних вимог. Орієнтована на формування у аспірантів компетентностей щодо набуття глибинних знань зі спеціальності, володіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, набуття універсальних навичок дослідника та представлення власних результатів досліджень в усній та письмовій формі, зокрема іноземною мовою.
Особливості програми	Реалізується в експериментальних дослідженнях у галузі фізичного виховання і спорту. Вивчаються особливості застосування сучасних технологій спортивної підготовки, реалізації проектів у фізичному вихованні різних груп населення. Можлива академічна мобільність, стажування за кордоном.

1.4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Після отримання наукового ступеня доктора філософії випускник може працювати на наступних посадах: асистент, викладач вищого навчального закладу (КП 2310.2); доцент (КП 2310.1); викладач професійного навчально-виховного закладу (КП 2320); президент федерації виду спорту; виконавчий директор федерації виду спорту, віце-президент федерації виду спорту, державний тренер виду спорту, збірної (КП 1143.4)
Подальше навчання	Після отримання наукового ступеня доктора філософії випускник має право навчатися в докторантурі, щоб отримати науковий ступінь доктора наук з подальшим присудженням відповідних вчених звань.
1.5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Модель передбачає активне навчання аспіранта, у тому числі навчання через проведення наукових досліджень. Лекції, семінарські, практичні заняття, електронне навчання в системі ОСW СумДУ, Google Classroom, MIX СумДУ, Telegram, Zoom, Google Meet, Microsoft Teams самонавчання, групова проектна робота, самостійна робота з можливістю консультацій з викладачем, e-learning за окремими освітніми компонентами, проведення наукових досліджень. Здобувачі проходять педагогічну практику за професійним спрямуванням, беруть участь в освітньому процесі як асистент викладача.
Оцінювання	Формативне – письмові та усні коментарі та настанови викладачів у процесі, формування навичок самооцінювання, залучення аспірантів до оцінювання роботи один одного. Сумативне – письмові іспити з навчальних дисциплін, оцінювання поточної роботи протягом вивчення окремих освітніх компонентів (наукові семінари, письмові есеї, презентації), написання і захист звіту про педагогічну практику за професійним спрямуванням, написання та прилюдний захист дисертації.
1.6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі фізичної культури і спорту, професійній та дослідницько-інноваційній діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань у професійній практиці.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до критичного мислення, що дає можливість розуміння, формування та розв'язання наукових проблем і задач, здатність до аналітичної діяльності. ЗК 2. Вміння використовувати принципи філософської методології у дослідженнях, зрозуміло доносити складні наукові ідеї та аргументувати їх. ЗК 3. Здатність організовувати та проводити навчальні заняття відповідно до принципів студентоцентрованого навчання з використанням інноваційних методів та підходів в освіті. ЗК 4. Уміння застосовувати сучасні інформаційні технології у науковій діяльності. ЗК 5. Здатність до управління науковими проектами та написання пропозицій на фінансування наукових досліджень, реєстрації і комерціалізації прав інтелектуальної власності.

	<p>ЗК 6. Усвідомлення професійних етичних зобов'язань, відповідальності за академічний плагіат та фальсифікацію наукових результатів.</p> <p>ЗК 7. Здатність оцінювати рівень власної відповідальності за отримані результати та їх використання, усвідомлення їх значення для окремої галузі наук та суспільства в цілому.</p> <p>ЗК 8. Дотримання етики та академічної доброчесності.</p> <p>ЗК 9. Здатність до лідерства, керування колективом.</p> <p>ЗК 10. Здатність до організації та реалізації педагогічної діяльності.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК):</p>	<p>ФК 1. Здатність до розуміння основних проблем розвитку сучасних технологій управління спортивною підготовкою, фізіологічних механізмів адаптації та функціональних резервів організму і функціональної діагностики спортсменів у спорті вищих досягнень.</p> <p>ФК 2. Здатність виявляти потреби основних концепцій, теоретичних і практичних проблем сучасного стану розвитку олімпійського та професійного спорту.</p> <p>ФК 3. Здатність інтерпретувати результати наукових досліджень, проводити їх коректний аналіз та узагальнення.</p> <p>ФК 4. Здатність до впровадження найбільш інноваційних концептуальних положень методології та теоретико-методичних основ фізичного виховання різних груп населення.</p>

1.7. Програмні результати навчання (РН)

- ПРН 1. Вільно продукувати нові ідеї щодо реалізації управлінських рішень застосування сучасних технологій спортивної підготовки.
- ПРН 2. Здійснювати і компетентісно вирішувати комплексні проблеми фізіологічних механізмів адаптації та функціональних резервів організму спортсменів у процесі спортивної діяльності.
- ПРН 3. Використовувати сучасну методологію наукових досліджень у процесі функціональної діагностики висококваліфікованих спортсменів.
- ПРН 4. Виявляти проблеми міжнародного співробітництва в олімпійському та професійному спорті з урахуванням їх правового регулювання.
- ПРН 5. Розробляти та реалізовувати проекти у фізичному вихованні різних груп населення, включаючи самостійне проведення наукових досліджень, які сприяють застосуванню науково-практичного досвіду обраної проблематики.
- ПРН 6. Здатність організовувати наукові дослідження, як індивідуально, так і в наукових колективах.
- ПРН 7. Здатність оцінювати етичну відповідальність за отримані результати та їх використання.
- ПРН 8. Демонструвати спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю у галузі фізичної культури і спорту та в професійній діяльності.
- ПРН 9. Здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, нести відповідальність за навчання інших.
- ПРН 10. Здатність дотримуватись критичних позицій у професійній науковій діяльності, зокрема під час проведення експертиз наукових робіт.
- ПРН 11. Здатність узагальнення інформації та уміння презентувати її з акцентами критичної оцінки ряду варіантів.
- ПРН 12. Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.
- ПРН 13. Здатність до формування об'єкту, предмету, мети, завдань наукових досліджень для осіб, які навчаються та дослідницьких колективів.
- ПРН 14. Демонструвати науково аргументовану власну точку зору на прийняте рішення.
- ПРН 15. Уміння презентувати та обговорювати наукові результати, у тому числі іноземною мовою в усній та письмовій формах.

1.8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	<p>Основний склад викладачів освітньої програми складається з професорсько-викладацького складу кафедри фізичного виховання і спорту. Також до виконання окремих курсів відповідно до їх компетенції та досвіду залучений професорсько-викладацький склад медичного інституту. Лектори, які викладають у рамках програми, є активними і визначними докторами наук, професорами, доцентами, які публікують праці у вітчизняній і зарубіжній науковій пресі, мають відповідну професійну компетентність і досвід у галузі викладання, наукових досліджень і педагогічної діяльності. До викладання окремих курсів відповідно до їх компетенції та досвіду залучений професорсько-викладацький склад інших кафедр університету: кафедри фізичної реабілітації та спортивної медицини, кафедри іноземних мов, маркетингу та управління інноваційною діяльністю, кафедри комп'ютерних наук. Керівник проектної групи та викладацький склад, який забезпечує її реалізацію, відповідає вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності в закладах вищої освіти.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Навчальний процес за освітньою програмою відбувається з використанням площ та матеріально-технічного забезпечення усіх кафедр, що беруть участь у викладанні дисциплін, передбачених навчальним планом. У навчально-науковій роботі за освітньою програмою використовуються 5 спортивних комплексів (понад 40 спортивних споруд). До послуг студентів, сучасний легкоатлетичний манеж, що має статус центру олімпійської підготовки, Центр пляжного волейболу, 3 плавальні басейни, лижна та водно-веслувальна бази, стадіони та обладнані спортивні майданчики (у тому числі з штучним покриттям), тенісні корти, стрілецький тир, шейпінг-центр, 2 фітнес-центри, зали спортивних єдиноборств, обладнані спортивні, тренажерні та тренувальні зали. Працює центр допінг-контролю з необхідним медичним обладнанням.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>В університеті наявна високотехнологічна бібліотечно-інформаційна система, що містить понад 3,1 млн. примірників з понад 332 тис. найменувань 28 мовами світу. Електронна бібліотека містить понад 90 тис. повнотекстових матеріалів. Загальна кількість читальних залів базового ЗВО становить 21 одиницю сумарною потужністю 906 посадкових місць. Система електронного навчання забезпечує доступ до матеріалів українською, англійською та російською мовами з дисциплін освітньої програми, близько 1,8 тисяч віртуальних тренажерів та інтерактивних демонстрацій, близько 132 тисяч тестових завдань, понад 600 відеоматеріалів та інших складових e-learning. Електронний репозитарій СумДУ є національним лідером та входить до Топ-350 світового рейтингу Ranking Web of Repositories (за останні 5 років – понад 13 млн. завантажень документів користувачами зі 140 країн світу) Здобувачі вищої освіти за освітньою програмою можуть використовувати бази даних інформаційно-довідкової системи «Леонорм-Інформ», української науково-освітньої телекомунікаційної мережі «УРАН», електронної бібліотеки України ELibUkr, асоціації «Інформатіо-Консорціум», а також англомовні Scopus, Web of Science та The Journal of Solid Waste</p>

	<p>Technology and Management, CUL online, Ленорм-стандарт. Студенти також використовують методичний матеріал, підготовлений викладачами: підручники, презентації за лекціями, конспекти лекцій, методичні вказівки до практичних та індивідуальних занять тощо. Методичний матеріал може надаватися як у друкованому вигляді, так і в електронній формі. Методичний матеріал періодично оновлюється та адаптується до цілей освітньої програми.</p> <p>Університетом укладено договори з компаніями ТОВ «Антиплагіат» та «Plagiat.pl» на використання систем «Unichesk» та «StrikePlagiarism» відповідно для перевірок кваліфікаційних та наукових робіт. Банк кваліфікаційних (дисертаційних) робіт формується в університетському репозитарії. Кожне наукове видання університету перед прийняттям публікації до друку здійснює її перевірку на плагіат за допомогою програмних продуктів компанії StrikePlagiarism.</p>
1.9. Академічна мобільність	
Внутрішня академічна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Сумським державним університетом та технічними університетами України.
Міжнародна академічна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Сумським державним університетом та закладами вищої освіти – партнерами зарубіжних країн.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе, після вивчення курсу української мови та після акредитації освітньо-наукової програми

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТІВ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Код компонента	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти			
Цикл загальної підготовки			
ОК 1.	Філософія науки	5,0	іспит
ОК 2.	Методологія та методи наукових досліджень	4,0	іспит
ОК 3.	Інноваційна педагогічна діяльність	3,0	залік
ОК 4.	Управління науковими проектами	4,0	залік
ОК 5.	Методика підготовки наукових праць	4,0	залік
ОК 6.	Культура наукової української мови	3,0	залік
ОК 7.	Англійська мова академічного спрямування	6,0	іспит
Цикл професійної підготовки			
ОК 8.	Сучасні технології управління спортивною підготовкою	6,0	іспит
ОК 9.	Функціональна діагностика висококваліфікованих спортсменів	6,0	іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		41,0	
Цикл практичної підготовки			
ОК 10.	Педагогічна практика професійної спрямованості	4	залік
Загальний обсяг практичної підготовки:		4,0	
Вибіркові компоненти			
Цикл загальної підготовки			
ВБ 1.	Вибіркові компоненти циклу загальної підготовки	5,0	залік
Цикл фахової підготовки			
ВБ 2.	Вибіркові компоненти циклу фахової підготовки	10,0	залік
Загальний обсяг вибіркового компоненту:		15,0	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		60,0	

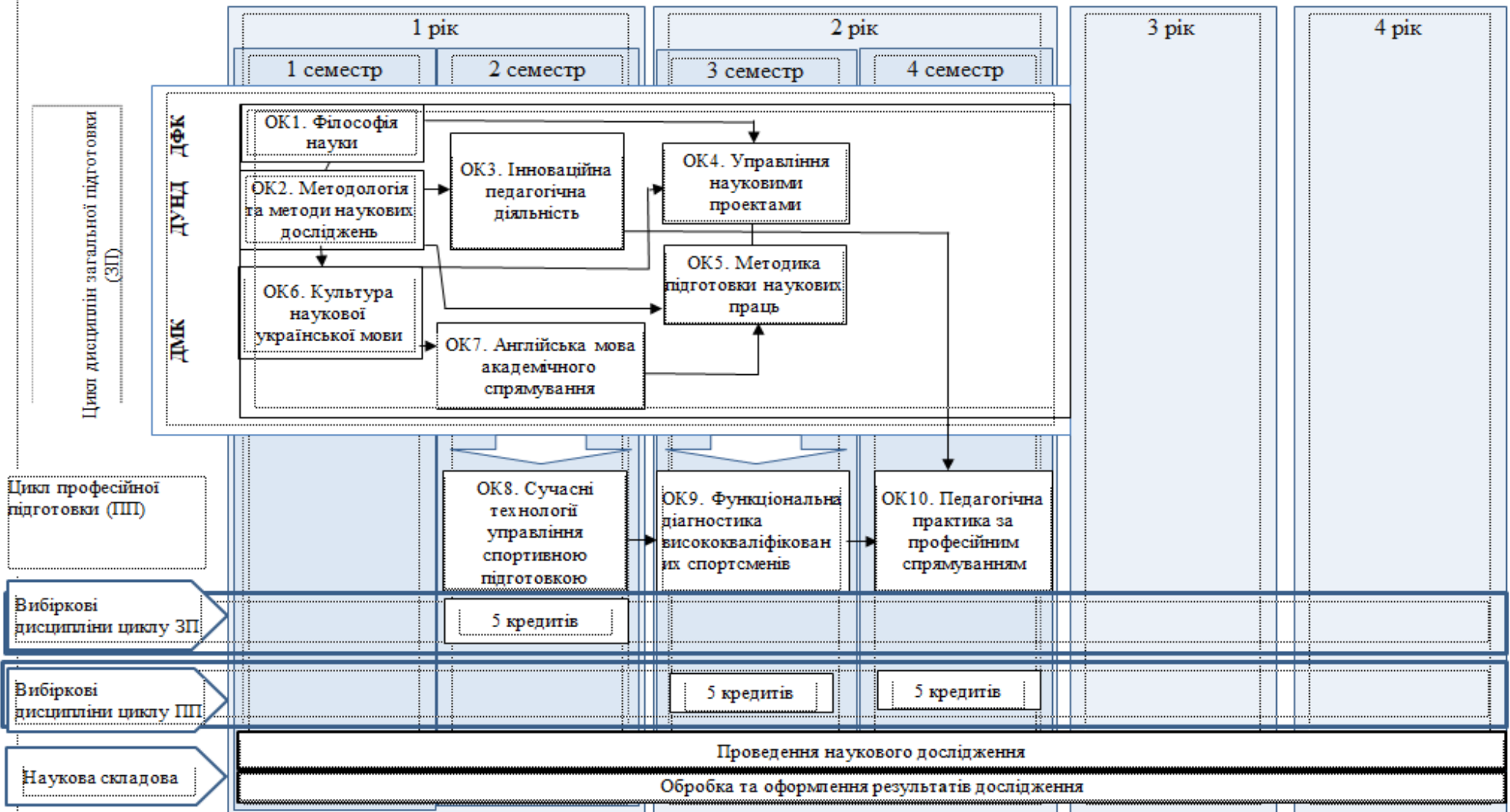
2.2. Наукова складова

Науково-дослідницька робота аспірантів є невід'ємною складовою підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних самостійно вести науковий пошук, творчо вирішувати конкретні професійні та наукові завдання. Вона здійснюється за індивідуальним планом під керівництвом наукового керівника за підтримки та консультування з боку провідних фахівців, долучених до реалізації освітньо-наукової програми.

Елементами наукової складової освітньо-наукової програми аспірантури є:

- складання плану та розробка робочих гіпотез дослідження під науковим керівництвом провідних учених;
- проведення досліджень та апробація отриманих результатів в організаціях галузі фізичної культури і спорту;
- презентація та обов'язкове обговорення результатів досліджень на регулярних наукових семінарах, а також конференціях та інших наукових заходах;
- участь у міжнародних дослідницьких проектах та програмах обміну;
- підготовка та публікація статей у фахових наукових виданнях;
- написання та представлення до захисту дисертації. Допуском до захисту є наявність достатньої кількості опублікованих наукових праць та повністю виконаний індивідуальний навчальний план.

2.3. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

ДФК – Дисципліни, що забезпечують оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями; ДУНД – Дисципліни, спрямовані на набуття універсальних навичок дослідника; ДМК – Дисципліни, спрямовані на здобуття мовних компетентностей. Реалізація наукової складової освітньо-наукової програми здійснюється відповідно до індивідуального плану наукової роботи аспіранта

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Відповідно до Закону України «Про вищу освіту»: атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи науковою установою, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Підсумкова атестація аспірантів, що повністю виконали ОНП підготовки докторів філософії за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт, завершується присудженням наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт із врученням диплому встановленого зразка про рівень освіти та кваліфікацію. Атестація здійснюється відкрито і публічно.
Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері фізичної культури і спорту на її межі з іншими спеціальностями, що передбачає проведення власного оригінального дослідження, результати якого мають наукову новизну та практичну цінність. Дисертаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Експертні комісії установ, де виконувалася дисертація, вивчають питання про наявність або відсутність у ній текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело. Дисертаційна робота має бути розміщена на офіційному сайті університету. Дисертаційна робота має відповідати іншим вимогам, встановленим законодавством.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Позначки програмних компетентностей та освітніх компонентів	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК10
ЗК 1		+		+						
ЗК 2	+				+					
ЗК 3			+			+				
ЗК 4		+					+	+	+	+
ЗК 5				+			+			
ЗК 6		+		+	+					
ЗК 7	+	+	+					+		
ЗК 8				+	+					
ЗК 9					+			+		+
ЗК 10					+	+		+		
ФК 1								+	+	
ФК 2								+		+
ФК 3			+	+	+			+	+	
ФК 4		+	+	+						+

Примітки:

1. ОК n – певний обов'язковий компонент освітньої програми за розділом 2.1;
2. ЗК n – загальна компетентність за розділом 1.6 профілю освітньої програми;
3. ФК n – фахова компетентність за розділом 1.6 профілю освітньої програми;
4. + – позначка, яка означає, що певна програмна компетентність забезпечується певним освітнім компонентом поточного рядка.

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми

Позначки програмних результатів навчання та освітніх компонентів	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК10
ПРН 1			+					+		
ПРН 2					+				+	
ПРН 3	+	+							+	
ПРН 4			+					+		
ПРН 5				+						+
ПРН 6					+					+
ПРН 7			+			+				
ПРН 8			+					+		
ПРН 9						+	+			+
ПРН 10	+				+			+		
ПРН 11		+		+						
ПРН 12					+					
ПРН 13		+			+					+
ПРН 14				+				+		
ПРН 15							+			

Примітка:

1. ПРН к – певний результат навчання за розділом 1.7 профілю освітньої програми;
2. + – позначка, яка означає, що певний програмний результат забезпечується освітнім компонентом поточного рядка.

Завідувач відділу докторантури та аспірантури _____ Антон БОЙКО

Завідувач кафедри фізичного виховання і спорту _____ Леонід ПИЛИПЕЙ

Керівник робочої проєктної групи (гарант програми) _____ Леонід ПИЛИПЕЙ

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з науково-педагогічної роботи _____ Інна ШКОЛЬНИК